

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2017. december 7.*

„Előzetes döntéshozatal – A harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállása – 2003/109/EK irányelv – 12. cikk – Kiutasítási határozat huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személlyel szemben történő elfogadása – Figyelembe veendő elemek – Nemzeti szabályozás – Ezen elemek figyelembevételének hiánya – Összeegyeztethetőség”

A C-636/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 1 de Pamplona (pamplonai 1. sz. közigazgatási bíróság, Spanyolország) a Bírósághoz 2016. december 9-én érkezett, 2016. december 2-i határozatával terjesztett elő a

Wilber López Pastuzano

és

a **Delegación del Gobierno en Navarra**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: J. Malenovský tanácselnök, M. Safjan és M. Vilaras (előadó) bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- Wilber López Pastuzano képviseletében E. Santos Huamán és J. L. Rodríguez Candela abogados,
- a spanyol kormány képviseletében M. J. García-Valdecasas Dorrego, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében C. Cattabriga és S. Pardo Quintillán, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv (HL 2004. L 16., 44. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 272. o.) 12. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Wilber López Pastuzano és a Delegación del Gobierno en Navarra (navarrai kormányhivatal, Spanyolország) között, az utóbbi által 2015. június 29-én elfogadott, W. López Pastuzano Spanyolország területéről való kiutasítását elrendelő határozat (a továbbiakban: 2015. június 29-i határozat) tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2003/109 irányelv (16) preambulumbekzdése értelmében:
„A huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek számára megerősített védelmet kell biztosítani a kiutasítással szemben. E védelem az Emberi Jogok Európai Bírósága határozataiban megállapított kritériumokon alapul. A kiutasítás elleni védelem biztosítása érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell a hatékony jogorvoslat lehetőségét.”
- 4 A 2003/109 irányelv 12. cikkének (1)–(3) bekezdése a következőképpen szól:
„(1) tagállamok kizárólag abban az esetben dönthetnek úgy, hogy kiutasítsanak egy huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyt, ha az illető tényleges és kellően súlyos veszélyt jelent a közrendre vagy a közbiztonságra.
(2) Az (1) bekezdésben említett döntés nem alapulhat gazdasági szempontokon.
(3) Mielőtt a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy kiutasításáról szóló döntést meghoznák, a tagállamoknak a következő tényezőket kell figyelembe venniük:
a) a tagállam területén való tartózkodás időtartama;
b) az érintett személy kora;
c) következmények az érintett személy és családtagjai számára;
d) a tartózkodási helye szerinti országhoz való kötődése vagy a származási országhoz fűződő kapcsolatok hiánya.

[...]”

A spanyol jog

- 5 A 2000. január 11-i Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social (a Spanyolországban tartózkodó külföldiek jogairól és szabadságjogairól, valamint társadalmi beilleszkedésükről szóló, 4/2000. sz. alkotmányos törvény, a BOE 2000. január 12-i 10. száma) alapügyre alkalmazandó változatának (a továbbiakban: 4/2000. sz. alkotmányos törvény) III. címe szabályozza „az idegenrendészeti jogsértéseket és azok büntetési rendszerét”.
- 6 A III. cím alatt található 57. cikk a következőképpen szól:

„(1) Amennyiben a jogsértő külföldi, és a jelen alkotmányos törvény 53. cikke (1) bekezdésének a), b), c), d) és f) pontjában részletezett, »kiemelten súlyosnak« vagy »súlyosnak« minősített magatartást valósított meg, az arányosság elvére figyelemmel, a megfelelő közigazgatási eljárást követően, a jogsértő cselekményeket értékelő, indokolt határozattal bírság helyett a spanyol államterületről történő kiutasítás is alkalmazható.

(2) A megfelelő közigazgatási eljárást követően a külföldi akkor is kiutasítható, ha olyan cselekmény szándékos elkövetése miatt ítélték el Spanyolországban vagy külföldön, amely Spanyolországban egy évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekménynek minősül, kivéve, ha a büntetett előéletre vonatkozó adatokat törölték.

(3) A kiutasítás és a bírság semmiképpen nem alkalmazható együttesen.

(4) A kiutasítás minden esetben azzal jár, hogy megszüntet a Spanyolországban jogszerű tartózkodásra vonatkozó minden engedélyt, valamint minden olyan eljárást, amely a kiutasított külföldi személy spanyolországi tartózkodásának vagy munkavállalásának engedélyezésére irányul. Mindazonáltal a kiutasítás a jogszabályban meghatározott esetekben visszavonható.

[...]

(5) A kiutasítási szankció nem szabható ki – kivéve az 54. cikk (1) bekezdésének a) pontjában előírt jogsértés elkövetése esetén, vagy kiutasítással büntetendő ugyanolyan típusú jogsértés egy éven belüli ismételt elkövetése esetén – az alábbi helyzetben lévő külföldi személyekkel szemben:

[...]

- b) Huzamos tartózkodásra jogosult személyek. A huzamos tartózkodásra jogosult személyek kiutasítására vonatkozó határozat meghozatala előtt figyelembe kell venni a Spanyolország területén való tartózkodás időtartamát, a kiutasított [Spanyolországhoz] fűződő kapcsolatait, életkorát, a kiutasításnak az érintett személyre és családtagjaira gyakorolt következményeit, valamint az ahhoz az országhoz fűződő kapcsolatait, ahova vissza fogják küldeni.

[...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 7 A kérdést előterjesztő bíróság által adott tájékoztatás szerint W. López Pastuzano kolumbiai állampolgár 2013. október 13-án szerezte meg a Spanyolországban huzamos tartózkodásra jogosító engedélyét. 2014. április 29-én tizenkét hónap, illetve három hónap szabadságvesztés-büntetésre ítélték. 2015. január 27-én megkezdte büntetése letöltését a Centro Penitenciario Pamplona I-ben (pamplonai 1. sz. büntetés-végrehajtási intézet, Spanyolország). Ezt követően a kiutasítás közigazgatási eljárása megindult az érintett ellen.

- 8 Ezen eljárás lefolytatását követően a navarrai kormányhivatal 2015. június 29-én meghozta határozatát. E határozat öt évig terjedő Spanyolországba való beutazási tilalmat és a huzamos tartózkodási engedély visszavonását állapította meg. A határozat a 4/2000. sz. alkotmányos törvény 57. cikkének (2) bekezdése szerinti kiutasítási ok alkalmazási feltételein alapul.
- 9 2015. szeptember 28-án W. López Pastuzano az említett határozattal szemben közigazgatási pert indított a Juzgado de lo Contencioso-Administrativo de Pamplona n° 1 (pamplonai 1. sz. közigazgatási bíróság, Spanyolország) előtt.
- 10 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a spanyol jogrendben a külföldi állampolgárok közigazgatási kiutasításának két különböző eljárási módja létezik: egyrészt a 4/2000. sz. alkotmányos törvény 57. cikkének (1) bekezdése szerinti, a különböző szabálysértések elkövetőjével szemben kiszabott szankcióként történő kiutasítás, másrészt ugyanezen alkotmányos törvény 57. cikkének (2) bekezdése alapján a szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt egy évet meghaladó szabadságvesztés-büntetés kiszabásából eredő jogkövetkezményként alkalmazott kiutasítás.
- 11 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a 4/2000. sz. alkotmányos törvény 57. cikkének (5) bekezdése átülteti a spanyol jogba a 2003/109 irányelv 12. cikkét, és megállapítja azon kötelezettséget, hogy egy huzamos tartózkodásra jogosult személy kiutasítására vonatkozó határozat meghozatala előtt figyelembe kell venni e jogosult személyes körülményeit, azaz a Spanyolország területén való tartózkodásának időtartamát, az ehhez a tagállamhoz fűződő kapcsolatait, életkorát, a kiutasításnak az érintett személyre és családtagjaira gyakorolt következményeit, valamint az ahhoz az országhoz fűződő kapcsolatait, ahova vissza fogják küldeni.
- 12 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a 4/2000. sz. alkotmányos törvény 57. cikkének (5) bekezdésében szereplő „kiutasítási szankció” fogalmát a Tribunales Superiores de Justicia (az autonóm közösségek felsőbíróságai, Spanyolország) többsége úgy értelmezte, mint amely kizárólag az egyes szabálysértések elkövetése miatti szankcióként hozott kiutasítási határozatokra vonatkozik, és nem vonatkozik azon határozatokra, amelyben a kiutasítást azért rendelik el, mert a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyt egy évet meghaladó szabadságvesztés-büntetésre ítélték.
- 13 A jelen ügyben, mivel W. López Pastuzanót egy évet meghaladó szabadságvesztés-büntetésre ítélték, a 2015. június 29-i határozat hangsúlyozza, hogy ilyen esetben a kiutasítás nem minősül szabálysértés elkövetése miatt kiszabott szankciónak, így a 4/2000. sz. alkotmányos törvény 57. cikkének (5) bekezdése nem alkalmazható.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság következképpen arra a megállapításra jut, hogy az előtte folyamatban lévő ügy elbírálásához meg kell ismernie a 2003/109 irányelv 12. cikkében meghatározott, a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezők kiutasítása elleni védelem terjedelmét. Tudnia kell konkrétabban, hogy a „[kiutasítási határozat]” fogalma e cikk értelmében a kiutasításra irányuló minden közigazgatási határozatra vonatkozik-e, függetlenül attól, hogy a kiutasítás milyen jellegű, vagy milyen jogi módon történik elfogadása, és az említett cikk összeegyeztethető-e egy olyan rendelkezéssel, mint a 4/2000. sz. alkotmányos törvény 57. cikkének (5) bekezdése, amely a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy kiutasítással szembeni védelmét a kiutasítás egy konkrét közigazgatási határozat típusára korlátozza, kizárva a többi típust.
- 15 E körülmények között a Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 1 de Pamplona (pamplonai 1. sz. közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a [...] 2003/109 [...] irányelv 12. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező szabályozás és az azt értelmező ítélkezési gyakorlat, amely a [valamely harmadik állam] huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgár[ának] kiutasítása

elleni védelemre vonatkozó feltételek alkalmazását nem írja elő minden kiutasításra vonatkozó közigazgatási határozatra, függetlenül attól, hogy a kiutasítás milyen jellegű, vagy milyen jogi módon történik, hanem e feltételek alkalmazási körét kizárólag egy konkrét kiutasítási módra korlátozza?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Az elfogadhatóságról

- 16 A Bíróság elé terjesztett írásbeli észrevételeiben a spanyol kormány azzal érvelt, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által említett nemzeti ítélkezési gyakorlat kisebbségben van, hiszen a Tribunales Superiores de Justiciának (az autonóm közösségek felsőbíróságai) többsége úgy véli, hogy a 4/2000. sz. alkotmányos törvény 57. cikkének (2) bekezdése szerinti kiutasítási intézkedés semmiféleképpen sem rendelhető el automatikus módon huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi állampolgárok esetében, hanem elfogadását megelőzően szükség van az e cikk (5) bekezdésének b) pontjában meghatározott kritériumok vizsgálatára. E kormány hozzátette, hogy a Tribunal Constitucional (alkotmánybíróság, Spanyolország) két nemrégiben született ítélete szerint a spanyol alkotmány alapján az érintett személy alapvető jogainak védelme érdekében a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi állampolgár kiutasításáról szóló intézkedés meghozatala előtt figyelembe kell venni személyes és családi helyzetét.
- 17 E körülmények között a spanyol kormány úgy véli, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés valójában nem az uniós jog értelmezésére, hanem a nemzeti jog értelmezésére vonatkozik.
- 18 E tekintetben ugyanakkor meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés, abban a formában, ahogyan azt a kérdést előterjesztő bíróság előterjesztette, nem a spanyol jog értelmezésére vonatkozik – amely nem tartozik a Bíróság hatáskörébe –, hanem a Bíróság hatáskörébe tartozó uniós jog értelmezésére.
- 19 Márpedig emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság általi elutasítása csak abban az esetben lehetséges, amennyiben nyilvánvaló, hogy az uniós jog kért értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdésekre hasznos választ adjon (lásd különösen: 2008. június 24-i Commune de Mesquer ítélet, C-188/07, EU:C:2008:359, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2015. május 21-i Verder LabTec ítélet, C-657/13, EU:C:2015:331, 29. pont).
- 20 Ebben az esetben a kérdést előterjesztő bíróság magyarázatából kitűnik egyfelől, hogy a 2015. június 29-i határozat meghozatalát az illetékes nemzeti hatóság a 4/2000. sz. alkotmányos törvény 57. cikke (5) bekezdésének olyan értelmezésére alapozta, amely szerint e rendelkezés nem alkalmazható a W. López Pastuzanóéhoz hasonló esetben, másfelől pedig, hogy ezt az értelmezést veszi figyelembe a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságoknak legalább egy része.
- 21 E körülmények között nem tűnik nyilvánvalónak, hogy az uniós jog kért értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve hogy a probléma elméleti jellegű. Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elfogadható.

Az ügy érdeméről

- 22 A kérdést előterjesztő bíróság kérdése lényegében arra irányul, hogy a 2003/109 irányelv 12. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely – ahogyan azt e tagállam bíróságainak egy része értelmezi – a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár kiutasítása elleni védelemre vonatkozó feltételek alkalmazását nem írja elő minden kiutasításra vonatkozó közigazgatási határozatra, függetlenül attól, hogy ezen intézkedés milyen jellegű, vagy milyen jogi módon történik.
- 23 Meg kell állapítani, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a 2003/109 irányelv fő célja a tagállamokban huzamosan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok integrációja (2012. április 26-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-508/10, EU:C:2012:243, 66. pont; 2015. szeptember 2-i CGIL és INCA ítélet, C-309/14, EU:C:2015:523, 21. pont).
- 24 E célból – amint azt az említett irányelv (16) preambulumbekkezdése megállapítja – az uniós jogalkotó úgy vélte, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek számára megerősített védelmet kell biztosítani a kiutasítással szemben.
- 25 Így tehát a 2003/109 irányelv 12. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok kizárólag abban az esetben dönthetnek úgy, hogy kiutasítanak egy huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyt, ha az illető tényleges és kellően súlyos veszélyt jelent a közrendre vagy a közbiztonságra.
- 26 Emellett ezen irányelv 12. cikkének (3) bekezdése kimondja, hogy egy huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár kiutasításáról szóló döntés meghozatala előtt a tagállamoknak figyelembe kell venniük a területükön való tartózkodás időtartamát, az érintett személy korát, az érintett személyre és családtagjaira gyakorolt következményeket, valamint a tartózkodási helye szerinti országhoz való kötődését vagy a származási országhoz fűződő kapcsolatok hiányát. Ennélfogva nincs jelentősége annak, hogy egy ilyen intézkedést közigazgatási szankcióként, vagy büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet következtében hoztak meg.
- 27 Mindemellett a Bíróság már a 2011. december 8-i Ziebell ítéletben (C-371/08, EU:C:2011:809, 82. és 83. pont) hangsúlyozta, hogy az ilyen intézkedés meghozatala nem rendelhető el automatikusan a büntetőjogi felelősség megállapítását követően, hanem eseti alapú elbírálásra van szükség, amely elbírálásnak különösen ki kell terjednie az e cikk (3) bekezdésében említett elemekre.
- 28 Következésképpen nem lehet kiutasítási határozatot elfogadni egy huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárral szemben kizárólag azon az alapon, hogy egy évet meghaladó szabadságvesztés-büntetésre ítélték.
- 29 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/109 irányelv 12. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely – ahogyan azt e tagállam bíróságainak egy része értelmezi – a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár kiutasítása elleni védelemre vonatkozó feltételek alkalmazását nem írja elő minden kiutasításra vonatkozó közigazgatási határozatra, függetlenül attól, hogy ezen intézkedés milyen jellegű, vagy milyen jogi módon történik.

A költségekről

- 30 Mivel ezen eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

A harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv 12. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely – ahogyan azt e tagállam bíróságainak egy része értelmezi – a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár kiutasítása elleni védelemre vonatkozó feltételek alkalmazását nem írja elő minden kiutasításra vonatkozó közigazgatási határozatra, függetlenül attól, hogy ezen intézkedés milyen jellegű, vagy milyen jogi módon történik.

Aláírások